

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 35242
Nom: Dret electoral
Cicle: Grau
Crèdits ECTS: 4,5
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
1303 - Grau en Dret	Facultat de Dret	4	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
1303 - Grau en Dret	Dret Electoral	OPTATIVA

COORDINACIÓ

ROLLNERT LIERN GORAN

RESUM

Dret electoral és una assignatura semestral de caràcter optatiu que s'impartix en el quart curs del Grau en Dret, dins de l'itinerari de Dret Polític. La seua càrrega lectiva és de 4,5 crèdits E.C.T.S.

Els continguts que s'abordaran són:

Introducció al Dret electoral.

El dret de sufragi actiu i passiu.

El sistema electoral, la campanya i el finançament electoral.

La votació, l'escrutini i la proclamació d'electes.

El sistema electoral espanyol.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

L'assignatura desenrotlla aspectes inclosos en els continguts de les assignatures Dret Constitucional I (estructura constitucional de l'Estat i sistema de fonts del Dret) i Dret Constitucional II (el dret de participació política) per la qual cosa és recomanable haver-les cursat.

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

1303 - Grau en Dret

Capacitat d'anàlisi dels problemes jurídics i de síntesi en el seu plantejament i resolució.

Capacitat per adquirir una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i de desenvolupar la dialèctica jurídica.

Capacitat per al maneig de fonts jurídiques (legals, jurisprudencials i doctrinals).

Capacitat per comunicar-se correctament de forma oral i escrita en l'àmbit jurídic.

Capacitat per conèixer el contingut i l'aplicació de cadascuna de les branques de l'ordenament jurídic.

Capacitat per conèixer el marc normatiu constitucional, les institucions polítiques de l'estat i el seu funcionament.

Capacitat per llegir i interpretar textos jurídics.

Capacitat per utilitzar els principis i els valors constitucionals, el respecte dels drets humans, posant una atenció especial en la igualtat entre homes i dones, la sostenibilitat i la cultura de la pau, com a eines de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. PART GENERAL. NOCIONS BÁSIQUES DE DRET ELECTORAL

Tema 1. La representació política

1. La idea de la representació política: representació, democràcia, participació i eleccions.

2. La funció de les eleccions: a) Produir representació; b) Produir govern; c) Produir legitimitat; d) El contrasentit de les eleccions no competitives.
3. Mandat representatiu i Estat de Partits: els partits polítics i el seu paper en el procés electoral.
4. Està en crisi de la democràcia representativa?: a) L'alternativa de la democràcia directa; b) Les possibilitats de les noves tecnologies.
5. La noció de sistema electoral i els seus elements

2. Tema 2. El sufragi i el vot

1. Les nocions de sufragi actiu i passiu.
2. Del sufragi com a funció pública al sufragi com a dret fonamental.
3. Sufragi restringit i sufragi universal: la capacitat com a requisit per a l'exercici del sufragi. 4.- El cens electoral: a) Naturalesa i funcions; b) Sistemes d'elaboració.
5. Elegibilitat, inelegibilitats i incompatibilitats.
6. La condició de candidat: a) L'adquisició de la condició de candidat; b) Les facultats dels candidats.
7. El vot: a) Concepte; b) L'evolució del vot: del vot públic al vot secret; c) El valor del vot: vot plural, múltiple i reforçat; d) La forma del vot i la seua incidència

3. Tema 3. L'organització del sufragi i les campanyes

1. Les unitats electorals: el concepte de circumscripció electoral: a) Els mètodes d'organització: circumscripcions nacionals úniques, plurinominals i uninominals, b) L'opció per una geografia electoral i les seues conseqüències: el *gerrymandering, c) La noció de magnitud, i les seues repercussions.
2. L'organització del procés electoral i les seues fases: a) La campanya electoral: concepte i evolució històrica de les campanyes electorals, b) El finançament de les campanyes: públic *vs. Privat, c) El debat entorn de la influència de les campanyes electorals.

4. Tema 4. Les fórmules electorals

1. Concepte de fórmula electoral.
2. La impossible neutralitat política de les fórmules electorals: la disjuntiva representativitat *vs. governabilitat.
3. Les fórmules electorals majoritàries: a) Uninominal a una volta; b) Uninominal a dos voltes; c) Vot únic no transferible o *SNTV; d) Vot limitat.
4. Les fórmules proporcionals: a) Resta major; b) El mètode d'*Hondt; c) El Vot únic transferible; d) Les clàusules de barrera i els seus efectes.
5. Les fórmules mixtes.

5. Tema 5. Alguns sistemes electorals i les seves conseqüències polítiques

1. Alguns sistemes electorals ressenyables: a) Els sistemes majoritaris britànic i estatunidenc; b) El sistema de *ballotage francès; c) El sistema de proporcionalitat personalitzada alemany; d) L'antic sistema proporcional italià i les seues transformacions; e) El *SNTV al Japó; f) Diversos exemples de sistema mixt: Hongria i la Federació Russa.
2. L'evolució dels sistemes electorals a Espanya.

6. PART ESPECIAL. LES SISTEMES ELECTORALS ESPANYOLS

Tema 6. El dret fonamental a la participació política

1. La participació política com a dret fonamental: A) El titular del dret: el sufragi actiu i el sufragi passiu; B) La reserva de llei i l'exigible rang orgànic; C) La doctrina del Tribunal Constitucional respecte a l'article 23 CE.
2. Les fonts del Dret electoral espanyol i la distribució de competències en la matèria.
3. Sufragi actiu i sufragi passiu: requisits de capacitat.
4. L'ordenació del cens electoral: A) L'Oficina del Cens Electoral; B) La participació electoral dels residents absents i dels residents a l'estranger.
5. La presentació de les candidatures: A) La facultat de presentació i els seus titulars; B) La Llei d'Igualtat i les seues conseqüències; C) La proclamació i els recursos contra ella; D) La publicació de les candidatures.
6. L'emissió del vot: A) El vot per correu; B) El vot dels residents absents; C) El vot personal.
7. La qualificació de vot: vàlida i nul·la.

7. Tema 7. Les campanyes electorals i l'administració electoral

1. Les campanyes electorals: A) Precampanya, campanya i campanyes institucionals; B) La intervenció dels partits polítics en la campanya; C) La propaganda electoral; D) L'ús electoral dels mitjans de comunicació; E) El règim de les enquestes electorals
2. a finançament de les campanyes electorals.
3. L'organització de l'administració electoral espanyola: juntes i taules.
4. La judicialització dels processos electorals: A) Els recursos administratius electorals; B) El contenciós electoral; C) L'empare electoral. D) Els delictes electorals.

8. Tema 8. La elecció del Congrés i del Senat

1. El precedent del RDL de Normes Electorals de 1977.
2. El sistema electoral del Congrés: A) L'art. 68 de la Constitució i el seu desenvolupament per mitjà de la *LOREG; B) El règim de circumscripcions; C) El tipus de vot i el sistema de llistes; D) La fórmula electoral; E) El funcionament del sistema: la rellevància dels elements majoritaris.
3. El sistema electoral del Senat: A) L'art. 69 de la Constitució i el seu desenvolupament per mitjà de la *LOREG; B) L'elecció dels anomenats senadors provincials; C) L'elecció de la part autonòmica del Senat; D) El Senat com a suposada cambra de representació territorial.

9. Tema 9. Les eleccions locals

1. Les eleccions locals: a) El dret de sufragi en l'àmbit local: l'art. 13 de la Constitució i el Tractat de Maastricht; b) El debat entorn de l'extensió del dret al sufragi als estrangers residents.
2. Els mètodes d'elecció: ordinari, majoritari i el Consell obert.
3. L'elecció i censura dels alcaldes.
4. L'elecció dels Capítols Insulars, els Consells Insulars i les Diputacions de Règim Comú.

10. Tema 10. Les eleccions autonòmiques i al Parlament Europeu

1. Els sistemes electorals de les Comunitats Autònomes: fonts normatives, caràcters generals i elements diferencials.
2. L'elecció de les Corts Valencianes: a) Les regles estatutàries i la Llei Electoral Valenciana; b) Els elements definitoris del sistema electoral valencià: circumscripcions, magnitud, i barrera; c) El funcionament del sistema electoral valencià.
3. L'elecció del Parlament Europeu: a) La inexistència d'un sistema electoral únic i el debat sobre la qüestió; b) La titularitat del sufragi; c) La caracterització del sistema electoral espanyol: la qüestió del districte nacional únic; c) El funcionament del sistema electoral al Parlament Europeu a Espanya.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	45,00
Total hores	45,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	0,00
Estudi i treball autònom	31,50
Preparació d'activitats d'avaluació	36,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	67,50

METODOLOGIA DOCENT

Classes presencials magistrals, estudi de casos, resolució d'exercicis i problemes, aprenentatge cooperatiu
Esquemes, mapes conceptuals, resums tant individuals com en grup. Presentacions individuals i/o en grup. Assistència a tutories
Lectura comprensiva de textos i materials d'estudi
Expressió dels coneixements a nivell oral o escrit

AVALUACIÓ

S'utilitzarà el següent procediment d'avaluació de competències:

- Prova/s escrita/s i/o orals, consistents en un o diversos exàmens que podran ser proves de tipus objectiu, incloure qüestions teoricopràctiques i/o problemes. En cas de realitzar-se prova final oral la mateixa haurà de ser gravada.
- Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència regular i participació activa en les activitats presencials proposades, grau d'implicació i esforç en el procés d'ensenyança-aprenentatge i en les habilitats i actituds mostrades durant el desenrotllament de les activitats. Les activitats d'avaluació contínua, per la seua naturalesa, no són recuperables en segona convocatòria.
- Avaluació contínua de cada estudiant, basada en l'assistència de l'estudiant a seminaris o visites a institucions; i, si és el cas, lliurament de treballs, memòries/informes i/o presentacions orals sobre l'activitat realitzada, de manera individual o col·lectiva, grau d'implicació i esforç en el procés d'ensenyança-aprenentatge i en les habilitats i actituds mostrades durant el desenrotllament de les activitats. Les activitats d'avaluació contínua, per la seua naturalesa, no són recuperables en segona convocatòria.
- Només en el cas de superació de la prova global amb una nota mínima de 3 sobre 7 en primera o en segona convocatòria es realitzarà la ponderació amb l'avaluació contínua.
- Independentment del sistema d'avaluació general que s'establisca per a tot l'alumnat (examen escrit o oral), el professorat responsable de l'assignatura podrà determinar en l'annex a la guia docent la possibilitat de canviar, motivadament, la modalitat d'examen final quan es veja obligat a realitzar la prova en una data distinta de l'oficial en aplicació de les normes previstes per al cas de coincidència d'exàmens en el Reglament d'Avaluació i Qualificació de les Titulacions de Grau i Màster de la Universitat de València, qualsevol altra causa reglamentàriament establida (v. gr. suposats de força major justificada). En estos supòsits, la nova modalitat d'examen a realitzar haurà de mantindre el mateix nivell d'exigència i dificultat que el realitzat amb caràcter general en la resta de grup.
- L'alumnat que haja seguit l'avaluació contínua i haja sigut avaluat d'esta, en el supòsit de no presentar-se a la prova final en la data oficial d'examen (tant en 1a com en 2^aconvocatoria), obtindrà la qualificació de No Presentat.

La qualificació global es distribuirà de la manera següent:

AVALUACIÓ CONTINUA	
Activitat avaluable 1	10%
Activitat avaluable 2	10%
Activitat avaluable 3	10%
Total avaluació continua	30%

PROBA FINAL examen teòric pràctic	70%
TOTAL	100%

BIBLIOGRAFIA

BÀSIQUES

Les obres bàsiques d'estudi per a la preparació de la primera part de l'assignatura (Temes 1 a 5) són, indistintament, Sistemes electorals i govern representatiu, de Josep M. Vallès i Agustí Bosch (Ariel, Barcelona, 1997) i Sistemes electorals. Un estudi comparat, de Manuel Martínez *Sospedra, Joaquín J. Marco Marco i Ainhoa Uribe *Otalora (Tirant lo Blanch, València, 2007). En els dos casos, però sobretot en el primer d'ells, amb les precaucions que es deriven de la relativa antiguitat de l'obra. De la primera obra existix una versió en català titulada *Guia del sistema electoral, UAB, Bellaterra, 2004 (en línia en https://*sistemaelectoral.files.wordpress.com/2013/07/agustc3ad-bosch_guia-del-sistema-electoral.pdf).

Amb la mateixa precaució que s'acaba de referir, per a la preparació de la segona part de l'assignatura poden ser utilitzades les obres El sistema electoral, de Montserrat *Baras i Joan Botella (*Tecnos, Madrid, 1996), Dret Electoral Espanyol. Normes i procediments, de Juan Carlos González Hernández (*Tecnos, Madrid, 1997), El règim electoral d'Espanya, d'Enrique Arnaldo *Alcubilla (*CEPC, Madrid, 1999), Elements de Dret Electoral, de María Vicenta García Soriano (Tirant lo Blanch, 2005), i Estat democràtic i eleccions lliures. Qüestions fonamentals de Dret electoral, de Fabio *Pascua Mateo, ed. (Thomson-Reuters, 2010), llibres tots que seguint una metodologia didàctica no gaire distinta de la proposta en este programa.

COMPLEMENTÀRIES

Per a la primera part de l'assignatura pot ser d'utilitat consultar:

Colomer, Josep M. (ed.): *Handbook *of Electoral *System *Choice, *Palgrave-*Macmillan, Nova York-Londres, 2004.

Colomer, Josep M.: Com votem: els sistemes electorals del món, *Gedisa, 2004.

Corona *Nakamura, Luis Antonio i Adrián Miranda Camarena: Dret electoral comparat, Marcial Pons, Madrid, 2012.

Farrell, David M.: Electoral *systems: a *comparative *introduction, *Palgrave, 2001

*Gallagher, Michael i *Mitchell, P. (*eds.): *The *Politics *of Electoral *Systems, Oxford *University Press, 2005.

Sáenz Royo, Eva i Carlos Garrido López (*coords.): La funcionalitat del referèndum en la democràcia representativa, Tirant lo Blanch, València, 2018.

*Katz, Richard S.: A *Theory *of *Parties *and Electoral *systems, *Johns Hopkins *University, 1980.

*Lijphart, *Arend: Sistemes electorals i sistemes de partits: un estudi de vint-i-set democràcies (1945-1990), Centre d'Estudis Constitucionals, 1995.

*Nohlen, *Dieter i altres: Tractat de dret electoral comparat d'Amèrica Llatina, Fons de Cultura Econòmica, Mèxic, 1998.

*Nohlen, *Dieter: Sistemes electorals del món, Centre d'Estudis Constitucionals, Madrid, 1981. *Nohlen,

*Dieter: Sistemes electorals i partits polítics, Fons de Cultura Econòmica, Mèxic, 1998.